

Briselē, 2019. gada 13. maijā
(OR. fr)

9103/19

COAFR 92
CFSP/PESC 356
CSDP/PSDC 230
DEVGEN 98
COHOM 56
COHAFA 42

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Saņēmējs: delegācijas

Iepr. dok. Nr.: 9102/19

Temats: Sāhela

– Padomes secinājumi (2019. gada 13. maijs)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par Sāhelu, kas pieņemti Padomes 3688. sanāksmē 2019. gada 13. maijā.

Padomes secinājumi par Sāhelu

1. Eiropas Savienība (ES) atbalsta Sāhelas iestādes un iedzīvotājus, kuri joprojām saskaras ar dažādiem izaicinājumiem: i) politiskiem izaicinājumiem, jo īpaši nopietniem trūkumiem pārvaldības, tiesiskuma un cilvēktiesību aizsardzības jomā; ii) drošības izaicinājumiem, pastiprinoties terorisma draudiem, ekstrēmistu vardarbībai un organizētajai noziedzībai, tostarp cilvēku tirdzniecībai, un klimata pārmaiņām, kam ir negatīva ietekme uz dabas resursiem un kas sekmē vietēja mēroga konfliktus; iii) ar attīstību saistītiem izaicinājumiem iesīkstējušas nabadzības, spēcīgas demogrāfiskas dinamikas un vājas sociālekonomiskas kohēzijas dēļ; iv) šie elementi veicina pārtikas trūkuma padziļināšanos, migrācijas spiediena palielināšanos un humanitārās situācijas pasliktināšanos. Tieši šādā kontekstā dažu mēnešu laikā vairākās reģiona valstīs no jauna ir būtiski palielinājies starpkopienų konfliktu skaits. Stāties pretī šiem izaicinājumiem un reaģēt uz šiem trūkumiem galvenokārt ir Sāhelas valstu atbildība. Starptautiskā kopiena tām sniedz atbalstu šajos centienos.

2. Sāhela ir ES un tās dalībvalstu stratēģiska prioritāte. Par to liecina 2019. gada 14. maija Ārlietu padomes ietvaros notiekošā sanāksme, kurā pulcēsies 28 ES dalībvalstu un piecu Sāhelas G5 dalībvalstu ārlietu un aizsardzības ministri. Pastāvīga politiskā dialoga un integrētas pieejas, kas koncentrējas uz saikni starp attīstību un drošību, ietvaros un pamatojoties uz ES stratēģiju attiecībā uz drošību un attīstību Sāhelā un tās reģionālo rīcības plānu, kā arī uz pieciem pīlāriem rīcības plānā, kas tika pieņemts Valletā 2015. gadā, ir izmantoti visi Eiropas ārējās darbības instrumenti. Tādējādi ES sniedz individuālu atbalstu katrai no piecām valstīm, kas apvienojušās Sāhelas G5, un atbalsta to sadarbības centienus. ES un tās dalībvalstis ir galvenie reģiona partneri, laikā no 2014. līdz 2020. gadam mobilizējot palīdzību attīstībai vairāk nekā 8 miljardu euro apmērā valstu un reģionālajām programmām, jo īpaši izmantojot ārkārtas trasta fondu. ES un tās dalībvalstis atbalsta arī drošību Sāhelā, nodrošinot ļoti lielus cilvēkresursus un materiālos resursus, proti, izmantojot kopējās drošības un aizsardzības politikas misijas – *EUTM Mali*, *EUCAP Sahel Mali* un *EUCAP Sahel Niger* –, piedaloties Apvienoto Nāciju Organizācijas misijā *MINUSMA*, izmantojot Francijas misiju *Barkhane*, kuru atbalsta citas dalībvalstis, un daudzu divpusēju pasākumu ietvaros.
3. ES vēlreiz apliecina savu apņemšanos saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūciju 2391 atbalstīt Sāhelas G5 un atgādina nozīmīgo atbalstu, ko tā sniedz pārvaldības struktūru izveidei, Sāhelas G5 apvienoto spēku (*FCG5S*) darbības izvēršanai un Sāhelas G5 prioritāro investīciju programmas un ārkārtas programmas īstenošanai, kuru atbalsta Sāhelas Alianse un citi līdzekļu devēji. ES atzinīgi vērtē to, ka ir atsākusies *FCG5S* darbība, un aicina pastiprināt to centienus. Gadu pēc augsta līmeņa konferences par Sāhelu, kas Briselē notika 2018. gada 23. februārī, ES un tās dalībvalstis apņemas turpināt izlietot 147 miljonus euro, kas jau piešķirti Apvienotajiem spēkiem.

4. Tomēr ES joprojām ir dziļi noraizējusies ne tikai par teroristu, bet arī par starpkopienu vardarbības saasinājumu Mali un Burkinafaso. ES aicina iestādes uzsākt vai paātrināt pienācīgu izmeklēšanu, tostarp par seksuāla rakstura un ar dzimumu saistītu vardarbību, lai konstatētu visu iesaistīto dalībnieku tiešu vai netiešu atbildību un tādējādi nepieļautu nekādu nesodāmību, un informēt pilsoņus par šajā ziņā gūto progresu. Tāpat ES aicina valdības izformēt un atbrūņot visus paramilitāros grupējumus savā teritorijā un attiecībā uz skartajiem reģioniem uzsākt vērienīgu un iekļaujošu politisku dialoga un izlīguma procesu, lai risinātu sociālās kohēzijas un uzticēšanās problēmas, jo īpaši starp iedzīvotājiem un bruņotajiem spēkiem. Šajā sakarībā ES aicina, lai drošības un aizsardzības spēki būtu kā paraugs cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību ievērošanā, kā arī lai tiktu īstenoti turpmāki pasākumi tiesā attiecībā uz incidentiem, kas var būt šo tiesību pārkāpumi. Ir jānodrošina gan tas, ka tiek novērsta bērnu karavīru vervēšana un izmantošana, gan cīņa pret šo parādību, kā arī bērnu karavīru reintegrācija. ES mudina Sāhelas G5 valstu grupu un katru no tās dalībvalstīm prioritārā kārtā pievērsties nestabilajiem apgabaliem, kuros apstākļi ir viskritiskākie, neaizmirstot arī par stabilajiem apgabaliem, un integrēti risināt nedrošības pamatcēloņus, lai novērstu vardarbību un atsauktos uz iedzīvotāju, tostarp sieviešu un jauniešu, vajadzībām un gaidām.

5. ES uzsver, cik nozīmīgas ir galvenās reformas, kas Sāhelas G5 valdībām jāveic, lai nodrošinātu ilgtspējīgu mieru, drošību un labklājību. No vienas puses, svarīga ir teritoriju iekļaujoša pārvaldība valsts un vietējā līmenī, patiesa decentralizācija, jo īpaši sabiedrisko pakalpojumu atsākšana, tostarp piekļuve izglītībai, it sevišķi meitenēm un sievietēm, skolu darbības atjaunošana, tiesu iestāžu pieejamība visiem, cīņa pret korupciju un laba pārvaldība. No otras puses, ir nepieciešama drošības sektora reforma, lai varētu iedarbīgāk cīnīties pret nedrošību un apturēt varmācību pret civiliedzīvotājiem. Ir jānodrošina vienlīdzīgākas ekonomiskās izredzes, sieviešu un meiteņu tiesību ievērošana un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana, neaizsargātā stāvoklī esošu personu aizsardzība un iekļaušana, līdztiesība piekļuvē sabiedriskajiem pakalpojumiem, tostarp seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes pakalpojumiem. Visbeidzot, lai panāktu iekļaujošu un ilgtspējīgu ekonomisko attīstību, ir vajadzīga arī taisnīga piekļuve dabas resursiem, piemēroti pasākumi, ar ko reaģēt uz klimata un ekoloģiskajām pārmaiņām, un uzņēmējdarbībai un ieguldījumiem labvēlīgāka vide. Tāpat ES uzsver, cik svarīga ir jauniešu, sieviešu un pilsoniskās sabiedrības pilnīga iesaiste miera procesā, tostarp konfliktu novēršanā, vispārēji un vietējā mērogā. Tas ir būtiski ilgtspējīgam mieram un attīstībai Sāhelas reģionā. ES mudina Sāhelas G5 valstu grupu visās savās darbībās iekļaut dzimumu līdztiesības aspektu.

6. ES aicina Sāhelas G5 valstu grupu divkāršot, paātrināt un padziļināt savus centienus reģionālās sadarbības jomā, jo īpaši dodot pastāvīgajam sekretariātam līdzekļus tā misijas veikšanai, un pastiprināt savu mobilizāciju, lai sasniegtu pilnīgas apvienoto spēku operatīvās spējas un nekavējoties īstenotu prioritāro investīciju programmu (PIP) visneaizsargātākajos apgabalos. ES atkārtoti uzsver, ka Sāhelas G5 apvienotajiem spēkiem (*FCG5S*) un to dalībvalstīm ir efektīvi jāīsteno atbilstības satvars cilvēktiesībām un starptautiskajām humanitārajām tiesībām un ka ir jāizveido patiens "policijas" komponents apvienoto spēku atbalstam, lai nodrošinātu efektīvu saikni starp apvienotajiem spēkiem un valstu krimināltiesību sistēmām. ES šajā sakarībā pauž gandarījumu par šā gada 21. janvārī Niamejā notikušo otro konferenci par to, kā stiprināt saiknes starp drošību, tiesiskumu un attīstību Sāhelas G5 teritorijā.
7. Ņemot vērā drošības situācijas pasliktināšanos šajā reģionā, ko saasina nestabilitāte kaimiņvalstīs, ES atgādina, ka uz visiem rīcībbspēkiem – Sāhelas G5 valstu valdībām, Sāhelas G5 valstu grupu, Rietumāfrikas valstu ekonomikas kopienu (*ECOWAS*) un kaimiņvalstīm, Āfrikas Savienību un ANO – gulstas atbildība mobilizēt savus līdzekļus, izmantojot saskaņotu un globālu stabilizācijas pieeju, kas no jauna pavērtu ceļu drošībai un attīstībai. Šajā sakarībā ES atzinīgi vērtē gan Sāhelas valstu valdību un valsts un starptautisko rīcībbspēku darbu, gan ANO koordinācijas lomu. ES uzsver Apvienoto Nāciju Organizācijas Stabilizācijas misijas Mali (*MINUSMA*) būtisko lomu tajā, lai panāktu stabilitāti, mieru un izlīgumu Mali, tostarp tās lomu valsts ziemeļu un centrālajā daļā, jo īpaši tās misijas, lai atbalstītu valsts pārdali, bez diskriminācijas aizsargātu visus civiliedzīvotājus, atbalstītu pamatpakalpojumu atjaunošanu un nodrošinātu vidutēja misiju Mali politiskajā procesā, kas ir noteikti jāīsteno līdz galam, kā arī misijas spēju mijiedarboties ar citiem drošības spēkiem, tostarp ar atbalstu, ko tā sniedz *FCG5S*. Tādēļ ES atzinīgi uztvertu to, ja ANO Drošības padome šā gada jūnijā pieņemtu *MINUSMA* pilnvaras, kas atbilstu šiem uzdevumiem.

8. ES pauž gandarījumu par progresu, kas Mali konstatēts 2015. gada jūnijā parakstītā Miera un izlīguma nolīguma īstenošanā, tostarp ar turpmākā procesa komitejas palīdzību, tomēr aicina iesaistītās puses, jo īpaši jauno Mali valdību, turpināt centienus un tos drīzumā pabeigt īstenot, it sevišķi, kas attiecas uz kombatantu efektīvu reintegrāciju, izmantojot atbrūņošanās, demobilizācijas un reintegrācijas procesu, drošības sektora reformu, progresu decentralizācijas procesā un attīstības apgabala izveidi ziemeļu daļas reģioniem. ES aicina Mali augstākās iestādes īstenot Konstitūcijas pārskatīšanas procesu iekļaujošā garā, lai to pieņemtu visa Mali sabiedrība un lai tā spētu veicināt miera atgriešanos jaunizveidotajā Mali. ES uzsver, cik svarīga ir sieviešu, jauniešu un pilsoniskās sabiedrības pilnīga iekļaušana nolīguma īstenošanā.
9. Arvien lielākā nedrošība veicina humanitārās situācijas pasliktināšanos. Vardarbības izraisītā pārvietošanās tikai vēl vairāk saasina biežo pārtikas un uztura krīžu radītās grūtības un palielina neaizsargātā stāvoklī esošu personu, pirmkārt bērnu, sieviešu un personu ar invaliditāti vajadzības pēc aizsardzības. ES – kā viena no galvenajām humānās palīdzības sniedzējām, ņemot vērā vairāk nekā 250 miljonus euro, ko tā šo divu pēdējo gadu laikā piešķirusi Sāhelas G5 valstu iedzīvotāju labā, un apstākļos, kuros ārkārtas reaģēšana joprojām nav pietiekami finansēta, – aicina Sāhelas G5 valstis pastiprināt centienus, lai novērstu jaunas pārvietošanās un nodrošinātu piekļuvi pamatpakalpojumiem konfliktu un vardarbības skartajiem iedzīvotājiem. ES turpinās nostāties iedzīvotāju pusē.

10. ES turpinās piešķirt prioritāru nozīmi Sāhelas reģionam un uzņemties piemērotas iniciatīvas, vienlaikus turpinot pievērst uzmanību savu partneru saistībām un veikto pasākumu efektivitātei. ES atgādina par savu apņēmību atbalstīt valsts un pamatpakalpojumu atjaunošanu, perifēro zonu stabilizāciju, nelikumīgas tirdzniecības apkarošanu, piemēram, ar projekta *GAR-SI Sahel* palīdzību, un ikvienu dialoga un izlīguma ierosmi. Tāpat ES pauž gatavību joprojām atbalstīt drošības un aizsardzības spēku reformu, kas nepieciešama Sāhelas G5 valstīs, turpināt attīstīt minēto spēku spējas, pamatojoties uz vietējām stratēģijām, un to pārdislokāciju, jo īpaši balstoties uz KDAP misijām, kas pastāv Mali un Nigērā, saskaņā ar šo misiju pilnvarām. ES turklāt uzsver – ES atbalsts var būt iedarbīgs tikai tad, ja to pavada būtiski Sāhelas G5 valstu centieni uzlabot pārvaldību, attīstību un drošību visā reģionā. ES turpinās cieši sekot līdzi situācijas attīstībai un vajadzības gadījumā apzinās nepieciešamos pielāgojumus pašreizējo pasākumu īstenošanā, pamatojoties uz konkrētiem sasniegumiem, jo īpaši ņemot vērā gadskārtējo ministru sanāksmi starp Sāhelas G5 valstu grupu un Augsto pārstāvi, kas paredzēta 2019. gada jūlijā Vagadugu.
